

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

מו.

עין משפט
נר מצוה

כד א מיי פ"ח מלהל
ליום הלכה טו
כה ב מיי פ"ח מלהל
חמץ הלכה יג סמו
לאוין עט עוש"ע אר"ח סי'
מתק קפ"ד
כו ג מיי פ"ח מלהל
ביכורים ה"א
כז ד מיי פ"ח מלהל יא
אבות הקטומה ה"ט
כח ה מיי פ"ח מלהל
תפלה הלכה ז סמו
עשין ט עוש"ע אר"ח סי'
גז ספ"ד ד וימין קפ"ד
ספ"ד א'
כט ו מיי פ"ח מלהל
ליום הלכה טו
לאוין עט עוש"ע אר"ח סי'
מתק קפ"ד ד וימין קפ"ד
ספ"ד א'

מוסף רש"י

[illegible]

רבינו חננאל (המשך)

א כצוצו בו שחטמי
א כלומר אם מי שלש
בבית אחת עמו והחמיש
אורו הבצק, כזו זה אהר
אשר הוא, ואצ"ל שיה
חפש ואין אדם יכול
להחרישו, כי אין שם כריצא
אם שיה משעה שנמר
לשאר שבעה חליבת אמר
למשה שדורא חמץ. ו
י אבהו אמר יש לקוש
לגבול, כגון שיש לפניו גב
הכבול שבעה. ולחלה
הכבול שצריך להתפלל ויש
לפניו מים יטול ויש
לפניו תכלית ויש רצח לאכל
ואין לו מים יטול ויש
ארבעת מילין. וידוע
יש גבל עישה עישה
אז אם יש מים
ברחוק ארבעת מילין
לפניו, ימחין דע שיגיע

לגבל ההוא שעושה
בטהרה ויעשה לו עיסתו
בטהרה. וכן לא יתפלל לו
יאכל עד שיגיע אלמים
ויטול ידיו. והני מילי
דבעינן ד' מילין לפניו,
אבל לאחריו אפילו מיל
אחד אין מטריחין אותו
לחזור, אלא עושה עיסתו
כמו שמזדמן לו, ומקנה
רא עבודה ונטהו. ומפורש

וליתנה לכהן. ובשאר ימות
ותה שאינה ראויה לאכילה,
שלח לך לפיכך לא הארכנו.

לְגַבְלָהּ. פ' צערוך צדאס ^א המהלך צדך מיירי דומיא דתפלה דאס י' גבל העושה עיקמו צטורה צרוח ד' מילין ימחין עד שיגיע לאומן וגל והשתא אי'ס דלא שנו אלא לפניו קאי אכולהו ^ב **וְלֹתְפִלָּה.** נראה כפירוש הקונטרס ^ג ולא כערוך דפירש תפלה היינו לרחוק דלית דיו להתפלל דהיינו דמי אי צעידת דליו (טו.) ^ד (אבי) אמרין בצרכות ד' (טו.) ^ה (אבי) לייט אמנן דמהדר אמנא צעידן ללותא דכתיב ארחן צנקיון כפ' ^ו ואי שלא בזמן תפלה מאי איירא ד' מילין אפי' טובא נמי: **לֹא תִקְרָא** לֹא שם עד שתאפה. שאם היה (ו) קורא לה שם לא היה יכול לאפותה ולא לשופה דאין שופרין קדשים צו"ט כדיליף צבא מדליקין (צטת ד:)

והיינו נמי טעמא הא דמתן תוס' ומילקין בשמן שריפה דיו"ט ומימיה בשלמה פסול קודש אין שורפין דיו"ט שאין יכול להנות ממנה בשעת שריפה אבל תרומה טמאה שיכול להנות ממנה בשעת שריפה אמאי אין שורפים כמו שמותר להדליק בשמן של חולין להנאח וכי ישרוף תרומה טמאה להנאחו וכי מפני שמאזה לשרוף מיגרע גרע ומירך ריב"א דשמן של חולין מותר להדליק להנאחו כמו שמותר לטבול^ה אבל תרומה טמאה דאסורה בכל ההנאות ננאף שהצבעה אינה להנאה חלה לשם מנאות שריפה חלה שהמורה לא הקפידה אם יזהנה ממנה בשעת שריפה לכן אין דוחה דיו"ט כשאר שריפת קדשים מידי דהוי אנדרים ונדבות למ"ד אין קרבים דיו"ט (ביצה דף יט. ע.) אע"פ שיש בהן היתר לטבילת אדם כיון דעיקרו לגבוי וכשהנאח משולחן גבוי קזכו אסור לשוחטין ולמ"ד קרבים אסור עיקר שחיטה לצורך קדש אבל שריפת תרומה טמאה אינה לשם הנאה מדאסר כל שאר הנאות חלה ודאי לשם מנאות ציעור הוא ור"י פ' דודאי מותר לשרוף דיו"ט תרומה לצורך אוכל נפש דלא שייך למימר משולחן גבוי קא זכו^ה חלה דגמרינן לצורך אטו שלא לצורך דשלא לצורך אסור מן התורה דגמרינן מקדשים שאין שורפין דיו"ט: **עוד שתאפה.** אומר ר"י אכן שריף לקרות לה שם קודש אפי"ה אע"פ דפסטינו כר"א דהא אייזא

כהן קטן חזיא ליה כדאמר בפרק עד כמה (בבבית סה) אין תרומת ח"ל¹ אסורה אלא למי שטומאה יואלה עליו מגופו² וכן פסק בה"ג בסדר פסח בשם רב כהן דקד ריש מחיצתא ואפי' ליכא כהן קטן אי איהא כהן גדול שרי דחזיא ליה ע"י ציטול ברוב כדאמר התם רבה מבטל לה ברוב ואכיל לה בימי טומאה³ וא"ת ואמאי לא שרינן לאפות חלה טומאה מטעם דאמר ס' (רמ"א בר' שמעון) צבי"ב צדיק (דף אה) חלה ממלאה אשה תנור פת אע"פ שאינה לציירה אלא לכבד אר"ח מפני שהפת נאפה יפה כשהתנור מלא ואמר ט' (רבה) התם הלכה ס' כ"ר"א צרבי שמעון ואפילו נאמר דאסור לאפות מפני שאסור לנטולא מכל מקום כי לא קרא לה שם אחיזי צריך לטעמא דהאילי⁴ ואור"י דטעמא [דאמרין] צבייה לא שייך אלא בתנור⁵ אבל כשאופה תחת גחלים אלא: **תטיר** בצונן. אור"י דר"א ורבי יהושע לא פליגי אכן צהריה שלא חוּטיל הטליל לזנון והיכא שאירע צדקה לה שם אור"י תטיר בצונן:

הואיל

הוא פחות ממיל חוזר: **במתני'** יולד מפרישין חלה בטומאה. שנטמאת אומה ביום טוב של פסח הרי אין יכול לאפותה מאחר שאינה ראויה להאכלה כללבים אי אפסר שורפין קדשים ביום טוב: רבי חזק וחדא חזיא ליה דמפרישין מכל חדא פורתא ולאחר האפייה רבי אליעזר הסל שהוה רודה מן התנור לתבוי ומצריף לתלה:

כא

ידידיו בעפר ומתפלל. גם אוכל בבלאי חממות בלא נטילה. וכן עבודת העור בהלוך ארבעת מילין בפרק העור והרוטב.

מתנ"י כיצד מפרישין חלה בטומאה ביום טוב ו' אליעזר אימר כ"ו. פירוש יש חייבין להפריש חה השנה מפרישה ונותנה לכהן עיסה זו אפוייה וכן ביום טוב, אבל הטמאה ביום טוב אסור לאפות ולשרפה נמי אסורה לפי שאין שורפין קדשים ביום טוב, וכבר פירשתי חלת חוצה לארץ בפרש

לענין ידעו עומא. כדמפרש ואזיל דבפסח תליא נילתא בשעוירה:
ובשאר ימות השנה איכא פלוגא. חילוק בין מקפיד לשאינו מקפיד
והיינו דתנא סיפא אם מקפיד עליו: דאיכא פתח מכוזבא אוקלין
דנגעו ביה צלק. הדבוק בעריבה ונגעה בהן טומאה ואיטמי והדר

נגעו בהן אוכלים טהורים: כפסח.
לְאִסּוּר חֶמֶץ מִמֵּשְׁבוּ וּעֹשֶׂהָ חֲשׁוֹב
הוֹאִיל וְכִיּוֹת הַזֶּהָרֵב הַיְהִימֵשֶׁב לַעֲנִין
לְאִסּוּר חֶמֶץ דָּלָה בְּטִיל לִגְזֵי עֵרִיצָה
דִּתְנִינָהּ רִישָׁא הַשְׁתָּא לַעֲנִין טוּמְאָה
נִמְנִי לֹא בְטִיל לִגְזֵי עֵרִיצָה וּמִלְטָרָף
לְהַשִּׁילֵם לְכַנְיָהּ וְעַ"ג דְּלִין מִקְפִּיד
עָלָיו וּמִטְמֵאל אֵת אַחֲרֵיהֶּם: בְּשָׂר
יָמוּת הַשָּׁנָה. דְּלִיכָא לְמִימַר לְאִסּוּרו
חֲשׁוֹבוּ בְּקַפִּידָא תְּלִיא מִילְתָּא אֵם
מִקְפִּיד עָלָיו מִלְטָרָף דְּחֲשִׁיב אוֹכְלָא
הוֹאִיל וְסוֹפוּ לִיטְלוּ: וְכֵן לְפַעֲלוֹת לֹא
טַהֲרָה לְעֵרִיצָה. תְּלִיא נִמְנִי בְּשִׁיעוּרָא
וְלֹא שִׁיעוּרָא בְּפֶסַח וְאֵם מִקְפִּיד
עָלָיו קָאִי אֲשָׁרֵי יָמוּת הַשָּׁנָה כְּגוֹן
לְדִיטְמִי וְקָאִי מִטְבִּיל לֹה וְקֵאמַר
דְּכַפֶּסֶת הוֹאִיל וְכִיּוֹת עוֹבֵר עָלֶיהָ
וּבְדַפְנוֹת לְאִסּוּרו חֲשׁוֹבוּ דַּעַל כְּרָחוּ
כִּרְצִי לִיטְלוּ וְחִיץ דָּלָה הוּא כְּעֵרִיצָה
וְאִפִּי אִינוּ מִקְפִּיד עָלָיו (א): אֲזַל בְּשָׂר
יָמוּת הַשָּׁנָה. בֵּין מְרֻבָּה בֵּין מוּעֵט
בְּקַפִּידָא תְּלִיא מִילְתָּא: וְכֵן לְהוֹרִיד
טוּמְאָה לְעֵרִיצָה. עַל יְדֵי בִּזְקָא זֶה
תְּלִיא נִמְנִי בִּימוֹת הַפֶּסַח בְּשִׁיעוּרָא
וְלֹא שִׁיעוּרָא וְאֵם מִקְפִּיד עָלָיו אֲשָׁרֵי
יָמוּת הַשָּׁנָה קָאִי: ה"ג וְהִכִּי דִמִּי כְּגוֹן
דִּנְגַע שְׂרָץ בְּהָאִי בִּזְקָא: כְּפֶסַח.

דכית איסורו חסובו חיץ ולא הו
 כעריצה ולא נחמל לה שום טומאה
 לעריצה ואפילו אין מקפיד עליו
 ובפחות מכית כי אינו מקפיד עליו
 לא (ט) ובשאר ימות השנה. אם מקפיד
 עליו אפילו בפחות מכית חוץ: ואם
 רואה הוא בקיומו הרי הוא כעריצה.
 והוא כלו נשען שרץ שפירש ממס:
מתני' גג קנה הפרס. שאין ניכר אם
 החמץ נאס לאו שמשונה הוא כחרש
 הזה יש לו אזנים ואינו ניכר אם
 שומע אם לאו דאין אדם עומד על
 צירורו ועל דעתו. לישא אחריתא נאס
 הפרס קשה כחרש ואינו ניכר שהחמץ
 ר"ל הכסופו פניו ואין סידוק לסיומן
 החמץ: "אם יש כיוולא בו שהחמץ.
 אם יש עיסה אחרת שנילושה בשעתה
 וכבר תמיהה: **גמ'** מגדל נוניא
 לעצריא. דהיינו מיל: לגג ולחפלה

ו'. משום דרבי אבהו אמר ריש לקיש נקט ר' לגבל המגבל עיסת אחרים בשכר וכלי בעל הבית טמאים עד ארבע מילין הטריחוהו חכמים לילך למקוה לטבול כליו. וכן לתפלה אם מהלך אדם בדרך ובה עת ללון ולהתפלל אם יש בית הכנסת לפניו ברחוק ארבע מילין הולך ומתפלל שם ולן שם. וכן לטבילת ידים לאכילה אם עמיד למזון מים לפניו ב' מילין הולך לשם וטובל את ידיו: ר' אייבו אמר. להא מילתא משמיה דריש לקיש ולא ר' אבהו אמרה: **ארבעה מילי אמר בה.** משיעור ארבע מילין היינו תלת וחדא מוסיק **א**: **ומאי היא עבוד.** שיעור עבוד של עור רך המתמלא בכשר כגון דק החשב בעבור והרובץ **א** ארבע מילין הוא לבטלו מתורת בשר מחמת עיבודו: **ב**. כל אלו שמנו חכמים בעבור והרובץ שעורותיהן מטמאין בכשרן מפני שהוא רך ודרכו לאכול **א**: **שהילך בן.** דרך עורות לשוטחן לפני דריסת רגלי אדם וזהו מחילת עיבודן: **אלא לפניו.** אנטיילת ידים ואתפלה דמהלך בדרך קאי דאילו בגל ילך עד ד' מילין דמה יש לו להפסיד: **ומינה.** מהא דר' יוסי בר' חנינא דאמר בהדיא אפי' מיל אינו חוזר דוקא מיל קאמריהם ושוב אין חלה הניטלת ממנה ראויה לאכילת כהן כיצד מפריש לאכילה ולשהותה לשורפה לערב אין אפשר שלא תחמין ולשורפה אינעור **אומר** לא תקרא **שם** חלה: עד שהאפה. תחלה דלחמי אס ראה יפריש חלה שלימה על כולן כדתמריא בגמרא **מח**: דקס

רביה טמאה היא והטבילה מה בצק בסדקיה, בפסח אסורא חושבו וחייב לבערו, חוצץ ימות השנה אם רוצה בקיומו בה בצק זה כעריבה ועלתה לו טבילה ואינו חוצץ. וגם זה יכון לענין טומאה להוריד טומאה לעריבה, היכי דמי כגון דרביק בצק בהאי עריבה ונגע שרץ באר כחפזה דעריבה דמי ולא נטמאת העריבה, בשאר ימות השנה אי מקפיד לקטלו או לא הנהיגה לו בקיומו ויהי הוא כעריבה, וכאלו בנפול של שרץ עריבה נגע שרץ ונטמאת העריבה. **בצק החתה**

מסורת הש"ס

(א) 'עני' חוס' שבת פא.
 (ב) ד"ה אי לענין טומאה;
 (ג) 'מגילה ב'; (ד) חולין
 קבב; (ה) שם דעה נה;
 (ו) 'ז"ל חזיון'; (ז) גדרות
 טו. חולין קבב; (ח) "ר"ל
 'החמוד'; יתאם ב"א;
 (ט) 'חולין קבב'; י"ט ב"א;
 (י) 'ז"ל רב הקדא';
 (יא) חוס' חס' שבת;
 (יב) 'עני' ו'חוס' ב"אם כו;
 (יג) ועל התלם; (יד) 'ז"ל
 שמועין ב'אגור'; (טו) 'ז"ל
 רבא'; (טז) 'ז"ל כ"ר'ס בן
 אגורו.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וכן להעלות
וד"ה אצל הד"א: (ב) ד"ה
בפסח וד"ה ובשאר הד"א:
(ג) ד"ה וארבע' וד"ה ומא'
הד"א: (ד) תוב' ד"ה לא
מקרא וכו' שם היתה
קורא לה שם לא היתה
יכולה לאפותה וכו' ולכך
אין דומה:

גליון הש"ס

גמרא מנן דאיכא פחות
מכביצה. עיין שבת לא
ע"א תד"ה אי לענין:
שם הא קמ"ל דשיעורא
דמיל. עיין טורי אפן מגילה
ב ע"ב ד"ה הא קמ"ל:

מוסף תוספות

[illegible]

רבינו חננאל

ואמר אבי וכן לעצן צירוף
טומאה, וכי קתני וכן לעצן
טומאה בפסח, ובשאר
ימות השנה איכא לרבותא,
מצד כגון דאיכא פחות
מכביצה אוכלין בהאי
עיריבה, ואית בה כוית כתי
ונגעי כה, בפסח דאיסרא
חושבו להאי בצק
ולמשקליה קאי מצטרף
ואי נגעה בה טומאה
איסרא. אבל בשאר ימות
השנה אם מקפיד עליו
ובעי למשקליה מצטרף,
ואי לא, לא אהר הוא
כעיריבה דא מצטרף. ודחי
רבי אהי מצטרף מיבעי
ליה למכון במחתי, אלא
כיה קתני וכן להלכות

טהרה לעריבה, כגון שזו הע
ולא עלתה לה טבילה, בשא
נדחה. ואוקמה רב פפא הכי
בבצק, בפסח דחייב לבערו
לה טומאה לעריבה, ואם ר